

NÂNG CAO NĂNG LỰC TƯ VẤN NGHỀ NGHIỆP, VIỆC LÀM CHO NHÂN VIÊN TƯ VẤN TẠI TRUNG TÂM GIỚI THIỆU VIỆC LÀM THÀNH PHỐ CẦN THƠ ĐỂ HỖ TRỢ NGƯỜI THẤT NGHIỆP

TRINH HOÀN THÚY UYÊN

Trung tâm Giới thiệu việc làm (TTGTVL) TP. Cần Thơ là một trong 64 TTGTVL thuộc Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tỉnh, thành phố trong cả nước. Với chức năng là cầu nối giữa *người lao động* (NLĐ) và *doanh nghiệp* (DN) trong các vấn đề liên quan đến việc làm, học nghề, quan hệ lao động (LĐ), chính sách bảo hiểm thất nghiệp, dự báo nguồn LĐ và thị trường LĐ trong TP. Cần Thơ và khu vực đồng bằng sông Cửu Long.

1. Thị trường LĐ trong các năm vừa qua ở TP. Cần Thơ có bước phát triển khá nhanh nhưng tự phát là chủ yếu. Từ đầu năm đến tháng 9/2013 TTGTVL Cần Thơ đã tư vấn GTVL cho 28.392 lượt người, kết nối việc làm cho 2.687 lượt người. Trung tâm cũng đã tiếp nhận 3.454 hồ sơ đăng kí hưởng trợ cấp bảo hiểm thất nghiệp trong đó đã GTVL cho 209 lượt người và giới thiệu cho 18 NLĐ thuộc đối tượng này tham gia các khóa đào tạo nghề. Tính từ đầu năm đến nay, Trung tâm đã tổ chức được 12 phiên giao dịch việc làm với 1.087 lượt người tham dự và đã kết nối việc làm được cho 162 lượt người. Xét trên mặt bằng chung, kết quả giải quyết việc làm mới đáp ứng được nhu cầu việc làm cho khoảng 70% số LĐ phát sinh thêm và 80% số LĐ có nhu cầu cấp thiết về việc làm. Số người được giải quyết việc làm ở các DN, cơ sở sản xuất kinh doanh và dịch vụ chỉ mới chiếm khoảng 65% trong tổng số LĐ được giải quyết về việc làm hàng năm. Tỷ lệ thất nghiệp còn khá cao.

Hiện nay, số lượng NLĐ đang làm việc tại các DN vừa và nhỏ là chủ yếu, vì số lượng DN vừa và nhỏ chiếm đa số trong tổng số DN đang hoạt động. Xu thế chung hiện nay của các DN vừa và nhỏ là đang giảm dần quy mô LĐ thông qua việc các DN tiến hành cơ khí hóa, hiện đại hóa sản xuất, áp dụng máy móc hiện đại để giảm thiểu chi phí sản xuất, cải tiến chất lượng sản phẩm, mẫu mã và làm gia tăng giá trị sản phẩm để cạnh tranh và đứng vững trên thị trường. Kết quả, NLĐ đáp ứng chuyên môn, phù hợp với yêu cầu hiện đại hóa hoặc công nghệ tiên tiến của DN thì sẽ trụ lại DN. Số không đáp ứng chuyên môn có khả năng mất việc làm hoặc phải chuyển công việc kém hấp dẫn hơn, làm giảm tính bền vững của việc làm.

2. Tư vấn việc làm là một khâu quan trọng trong hoạt động kết nối việc làm giữa *người tìm việc* (NTV) - *nhân viên tư vấn* (NVTV) - DN tại các TTGTVL. Thông qua việc được tư vấn từ các NVTV, NTV không những có một định hướng việc làm đúng đắn mà còn được cung cấp những kiến thức, kĩ năng (KN) cần thiết trong hoạt động tìm việc để có thể gạt hái thành công hơn trong quá trình tìm việc của bản thân. Đối với DN, nhờ vào sự hỗ trợ tư vấn và chấp nối việc làm từ NVTV mà họ sẽ tìm được một ứng viên sáng giá nhất, một NLĐ đảm bảo được đầy đủ nhất các yêu cầu công việc đang đặt ra từ hoạt động của DN. Do đó, năng lực tư vấn việc làm của NVTV sẽ đóng vai trò không nhỏ cho sự thành công và hoạt động hiệu quả của một TTGTVL nói chung, nhất là hỗ trợ hiệu quả trong GTVL và học nghề để phòng tránh thất nghiệp cho NLĐ tại địa phương.

Nhưng hiện nay có một thực tế đang tồn tại là chưa có một chương trình đào tạo chuyên biệt cho viên chức tham gia công tác tư vấn việc làm. Hay nói cách khác chưa hề có một chương trình đào tạo nghề "**Tư vấn việc làm**" cho người tham gia công tác tư vấn tại các trung tâm GTVL mà tự mỗi đơn vị tùy thuộc vào điều kiện tài chính, yêu cầu thực tiễn,... có hướng đào tạo riêng. Do đó, năng lực của NVTV còn rời rạc, thiếu sự thống nhất và đồng bộ trong cả hệ thống các trung tâm GTVL trên cả nước nói chung và giữa các trung tâm ở TP. Cần Thơ nói riêng. Trong khi đó có đến 80% viên chức tham gia tư vấn việc làm như là công việc chuyên môn hàng ngày và cán bộ lãnh đạo, quản lí tại các trung tâm GTVL công lập tại TP. Cần Thơ đều thống nhất ý kiến là xem việc kiểm tra chất lượng các buổi tư vấn việc làm của NVTV như là một tiêu chí để đánh giá mức độ hoàn thành nhiệm vụ của các nhân viên này.

Nhân viên tham gia tư vấn được đào tạo các KN cần thiết chủ yếu tại đơn vị đang công tác theo phương pháp truyền nghề, người đi trước hướng dẫn người đi sau là chính. Do vậy, nội dung tư vấn sẽ khác nhau với mỗi NVTV tùy vào sự đầu tư và kinh nghiệm thực

* Trung tâm Giới thiệu việc làm TP. Cần Thơ

tiền mà tư vấn viên đó đúc kết được sẽ tư vấn cho NTV. Vì vậy, rất khó đo lường tính giá trị và khả thi của các nội dung mà NVTV cung cấp cho NTV. Điều này được thể hiện rõ trong kết quả khảo sát đối với NVTV: 42% NVTV được hỏi là gặp khó khăn trong tư vấn NTV do thiếu kinh nghiệm, 37,5% là do thiếu kiến thức, 16,7% là thiếu KN và 4,2% cho là NTV không hợp tác cung cấp thông tin.

3. Thực trạng của NVTV và NTV. Chúng tôi cũng tiến hành khảo sát về mức độ sử dụng các phương tiện trực quan của NVTV trong tư vấn NTV, kết quả cho thấy: 83% trả lời là ít khi và hoàn toàn không sử dụng các phương tiện trực quan (PTTQ) trong tư vấn; 17% trả lời là có sử dụng PTTQ từ báo và tạp chí để tư vấn NTV. Qua kết quả khảo sát này, chúng tôi nhận thấy, thực trạng hiện nay của NVTV gặp khó khăn trong tư vấn NTV không chỉ do thiếu kiến thức, thiếu KN, thiếu kinh nghiệm hay do NLĐ không hợp tác mà còn là do NVTV thiếu sử dụng các PTTQ hỗ trợ trong tư vấn NTV để tăng tính hiệu quả và tính thuyết phục trong tư vấn nghề nghiệp và việc làm cho NTV nói chung và NLĐ đang bị thất nghiệp nói riêng.

Bên cạnh đó, chúng tôi cũng đã tiến hành khảo sát 100 NTV tham gia tư vấn việc làm tại các TTGTVL trên địa bàn TP. Cần Thơ, kết quả cho thấy, NTV đánh giá rất cao về sự ảnh hưởng của công tác tư vấn việc làm đối với bản thân họ trong lựa chọn nghề nghiệp, việc làm, có đến 75% NLĐ được hỏi đồng ý là rất quan trọng, 22% trả lời bình thường và chỉ 3% trả lời là không quan trọng. Điều này chứng minh NLĐ có một sự quan tâm và đánh giá cao về chất lượng của NVTV trong tư vấn việc làm.

Cũng trong đợt khảo sát này, chúng tôi cũng tìm hiểu ý kiến của NTV về các KN mà NVTV cần nâng cao, có 85% NTV khi được hỏi đều thống nhất là chọn KN xác định mức độ phù hợp nghề. Nguyên nhân do đa phần NTV trước đây đều bị cuốn theo thị hiếu hay định hướng của gia đình và bạn bè trong việc lựa chọn nghề để học, để lập nghiệp mà thiếu sự xem xét về điều kiện và khả năng bản thân có phù hợp với các ngành nghề đó hay không. Điều đó dẫn đến đa phần NTV đến trung tâm sau khi đã đi làm hay bị thất nghiệp đều thừa nhận họ chưa hề được biết về việc xác định mức độ phù hợp nghề của bản thân trước khi tham gia một khóa đào tạo nghề nghiệp trước đây. Theo thống kê của các ngành nghiên cứu nhân lực, 70% học sinh bước vào đời chưa qua tư vấn nghề nghiệp, việc làm nên chọn nghề, chọn trường theo cảm tính. Vì vậy, chỉ có 30% sinh viên ra trường có việc làm; 80% không có việc làm trong 3 tháng; 50% thất nghiệp trong 6 tháng hoặc làm trái nghề; 30% thất nghiệp trong một năm.

NTV hiện nay với những hiểu biết thông tin việc làm

từ các phương tiện thông tin đại chúng, sức ép của sự đào thải và chọn lọc khắt khe từ thị trường LĐ đã làm cho họ phải có ý thức và mục tiêu nghề nghiệp rõ ràng hơn. Do đó yêu cầu của họ về nội dung thông tin mà NVTV cung cấp phải nâng tầm chất lượng hơn nữa. Vì vậy, 100% các KN được đưa vào khảo sát đều được sự đồng tình của NTV. Điều này đặt ra thách thức cho các NVTV cần phải thường xuyên cập nhật kiến thức bằng nhiều hình thức. Hơn hết, đòi hỏi phải có một chương trình đào tạo thống nhất, chính quy cho các năng lực này nhằm hỗ trợ NVTV có thể thực hiện được tốt vai trò của mình là thay đổi NTV, giúp NTV tự tin và độc lập hơn trong lựa chọn học nghề và việc làm.

4. Trước những khó khăn gặp phải và với thực tế yêu cầu đặt ra thì việc nâng cao năng lực tư vấn việc làm cho NVTV không những góp phần cải thiện tình trạng mất cân đối giữa cung và cầu nhân lực, giảm thiểu tình trạng mất việc hay nhảy việc của NLĐ mà còn góp phần nâng chất lượng cung cấp dịch vụ tại các TTGTVL đáp ứng được nhu cầu đòi hỏi ngày càng cao của xã hội trong tiến trình hội nhập và phát triển chung của cả nước.

Vì vậy, để góp phần nâng cao năng lực tư vấn GTVL cho nhân viên tham gia tư vấn nhằm hỗ trợ một cách tốt nhất cho NTV nhất là đối tượng đang được hưởng trợ cấp thất nghiệp, chúng tôi đề xuất 3 nhóm giải pháp bao gồm: - *Giải pháp về quản lý*; - *Giải pháp về bồi dưỡng*; - *Giải pháp về phương tiện và cơ sở vật chất*. Nội dung chi tiết của các giải pháp này chúng tôi sẽ trình bày ở kì sau với chuyên đề **“Các giải pháp nâng cao năng lực tư vấn việc làm cho NVTV trong hỗ trợ người thất nghiệp”**. □

Tài liệu tham khảo

1. Luật số 10/2012/QH13 - Bộ Luật lao động sửa đổi và bổ sung.
2. Luật số 71/2006/QH11 - Luật Bảo hiểm xã hội.

SUMMARY

Employment counseling is an important step in job connected activities to Job-seeker – Counselor-Employer at the Employment Services center. Thanks to counsel, the Job-seeker does not have an oriented proper job but also provides the needed knowledges and skills to be more successful in job seeking activities. However, the fact that the local leaders and Employment Services centers have not yet cared of the counselor's job consultant competency. Because of irregular and inconsistent in training to counselor, the counselor's consultant competency is unequal in consultant field at Employment Services centers in Can Tho city. That reason why the quality service of the centers don't provide as well as regulation in generally. To contribute into improving of the quality of local counselor' job consultant competency, the researcher proposes 3 group solutions.